

Sygn. akt III Kp 13/13

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu w III Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Sztenc

Protokolant: Joanna Rapior

bez udziału Prokuratora Prokuratury Rejonowej

po rozpoznaniu zażalenia pełnomocnika Przedsiębiorstwa Usługowo (...) sp. z o.o.z/s w K.z dnia 4.04.2007 r. na postanowienie funkcjonariusza Komisariatu Policji Wrocław Stare Miasto z dnia 30.12.2006 r., zatwierdzone przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia-Stare Miasto we Wrocławiu w dniu 30.12.2006 r., sygn. akt 1 Ds. 4462/06 o umorzeniu śledztwa

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 465 § 1 i 2 k.p.k.

postanawia

uchylić zaskarżone postanowienie celem dalszego prowadzenia postępowania przygotowawczego.

UZASADNIENIE

W dniu 6 września 2005 r. L. K. złożył w Prokuraturze Rejonowej dla Wrocławia – Stare Miasto pisemne zawiadomienie z dnia 26 sierpnia 2005 r. o popełnieniu przestępstwa z art. 233 § 1 k.k. przez M. K., który w dniu 5 czerwca 2003 r. słuchany w charakterze strony w postępowaniu przed Sądem Okręgowym Wydział X Gospodarczy w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Usług (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. o sygn. akt X GC 323/03 zeznał nieprawdę podając m.in., że zgodnie z umowami, które łączyły ww. spółki, L. K. zobowiązał się jako przedstawiciel Przedsiębiorstwa Usług (...) Sp. z o.o. (tj. generalnego wykonawcy przedsięwzięcia inwestycyjnego (...), zleconego do wykonania przez (...) sp. z o.o.) do sporządzenia dokumentacji wykonawczej dotyczącej konstrukcji budynku i z obowiązku tego się nie wywiązał, podczas gdy w rzeczywistości opracowanie projektu wchodziło od samego początku w zakres kompetencji M. S., prowadzącego działalność w ramach firmy (...) E. L., a nadto zeznając, iż w dniu 29 lutego 2000 r. we W. L. K. brał udział w redagowaniu porozumienia o przekazaniu mu do wykonania projektu konstrukcyjnego inwestycji oraz w tym samym miejscu i czasie złożył pod wspomnianym dokumentem swój własnoręczny podpis (parafkę), w związku z czym M. K. mógł się dopuścić przestępstwa fałszywych zeznań, tj. czynu z art. 233 § 1 k.k., a jeżeli działał w zamiarze osiągnięcia korzyści majątkowej w postaci doprowadzenia do oddalenia powództwa w sprawie o sygn. akt X GC 323/03 – przestępstwa oszustwa z art. 286 § 1 k.k. Ww. podniósł nadto, że posługiwanie się dokumentem, którego autentyczność podważa, wywołuje uzasadnione podejrzenie wyczerpania przez M. K. znamiona fałszerstwa dokumentu z art. 270 § 1 k.k. Jeżeli nawet przyjęto, że ww. porozumienie zostało podpisane, czemu zaprzecza, to tym samym naruszono dyspozycję art. 271 k.k. i to w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, bo zostało wykorzystane w procesie przed Sądem Gospodarczym w celu oddalenia powództwa skierowanego wówczas przeciwko kierowanej przez M. K. Spółce (...).

Przesłuchany na powyższe okoliczności w dniu 5.10.2005 r. w Komisariacie Policji w Kaliszu, L. K. zeznał, że działania (...)Sp. a o.o. naraziły (...) Sp. z o.o. na straty w wysokości 4.500.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami poprzez nie wywiązanie się z opracowania projektu budowlanego, co doprowadziło do przestojów w pracach wykonawczych, jednocześnie oświadczając, iż wcześniej nie składał zawiadomienia o przestępstwie w tej sprawie.

Postanowieniem z dnia 16.10.2005 r. wszczęto następnie śledztwo o przestępstwo określone w art. 233 § 1 k.k.

W dniu 9 listopada 2005 r. L. K. złożył pisemne uzupełnienie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z dnia 3 listopada 2005 r., przedkładając opinię biegłego sądowego z zakresu grafologii i badań dokumentów mgr J. F., z której wynika, że nieczytelny podpis (...). L. K. – (...) z prawej strony porozumienia z dnia 29 lutego 2000 r., został nakreślony „in blanco”, tj. przed napisaniem tekstu dokumentu. Na tej podstawie wniósł o wszczęcie i przeprowadzenie postępowania karnego, albowiem istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przez M. K. – poza przestępstwem z art. 270 § 1 k.k., art. 271 k.k. i art. 286 § 1 k.k. – czynu z art. 270 § 2 k.k., tj. niezgodnego z jego wolą i na jego szkodę wypełnienia blankietu dokumentu. Podkreślił przy tym, iż spreparowane w ten sposób porozumienie miało na celu osiągnięcie korzyści majątkowej, polegającej na uniknięciu przez M. K. obowiązku rozliczenia się przez reprezentowaną przez niego spółkę (inwestor) (...) Sp. z o.o. z kar umownych i wynagrodzenia, które w postępowaniu gospodarczym, jest dochodzone na rzecz reprezentowanej przez niego spółki Przedsiębiorstwo Usług (...) Sp. z o.o., będącej głównym wykonawcą. Szkoda z tego tytułu będzie nie mniejsza niż zgłoszona wartość przedmiotu sporu, czyli ponad 4.000.000. Reasumując zarzucił, że sfalszowane porozumienie służyć miało wyłudzeniu od spółki (...) Sp. z o.o. w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w drodze uzyskania rozstrzygnięcia oddalającego wytoczone przez niego powództwo, należności za zlecone i zrealizowane prace budowlane, co w takim razie wyczerpuje znamiona usiłowania przestępstwa oszustwa.

W toku prowadzonego następnie śledztwa dołączono do akt tegoż dokumenty m.in. ze sprawy gospodarczej, prowadzonej pod sygn. X GC 323/02; postępowania prowadzonego przeciwko L. K. o fałszywe zeznania (tym m.in. postanowienie o zawieszeniu śledztwa z dnia 21.11.2003 r.); postanowienie Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia – Fabrycznej z dnia 31.12.2002 r., sygn. akt Ds. 5080/02 o umorzeniu dochodzenia w sprawie doprowadzenia w okresie od 19 lutego 2000 r. do września 2000 r. Przedsiębiorstwa Usług (...) Sp. z o.o. w K. przez (...) Sp. z o.o. we W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie nie mniejszej niż 2.541.782,83 zł nie zamierzając dokonać zwrotu kosztów i zapłaty wynagrodzenia za budowę.

Po przeprowadzeniu ww. śledztwa, w dniu 6.12.2005 r. funkcjonariusz Komisariatu Policji W. na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa w sprawie fałszywych zeznań złożonych przez M. K. w dniu 05 czerwca 2003 roku, w toku postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu X Wydział Gospodarczy, w sprawie sygn. akt X GC 354/03, tj. o przestępstwo z art. 233 § 1 k.k. (sygn. akt 1 Ds. 6588/05). Zostało ono zatwierdzone przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia S. w dniu 7.12.2005 r. W jego uzasadnieniu wskazano, że wskutek zawiadomienia L. K. z września 2005 r. wszczęto i przeprowadzono postępowanie o czyn z art. 233 § 1 k.k., w wyniku czego ustalono, że brak jest podstaw do przyjęcia, by M. K. dopuścił się popełnienia czynu z art. 233 § 1 k.k., podnosząc, iż w sprawie gospodarczej nie zapadł jeszcze prawomocny wyrok, w którym Sąd ustosunkuje się do wiarygodności zeznań świadków i ewentualnie podejmie stosowne działania z urzędu. Wskazano również, że odnośnie sfalszowania porozumienia dnia 29 lutego 2000 r., jest prowadzone postępowanie w Prokuraturze Rejonowej dla Wrocławia- Stare Miasto, sygn. akt Ds. 4169/03, które jest obecnie zawieszona.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł pełnomocnik pokrzywdzonego, wnosząc o jego uchylenie. Na mocy postanowienia prokuratora Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia Stare Miasto z dnia 10 sierpnia 2006 r., sygn. akt 1 Ds. 6588/05 zostało ono uwzględnione celem uzupełnienia prowadzonego uprzednio postępowania.

W dniu 30 grudnia 2006 r. funkcjonariusz Komisariatu Policji Wrocław Stare Miasto na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa w sprawie usiłowania w okresie od lutego 2000 r. do sierpnia 2000 r. we W. doprowadzenia Przedsiębiorstwa Usługowo (...) sp. z o.o. w K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 4.500.000 zł, tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. – wobec faktu, że postępowanie co do tego czynu zostało prawomocnie zakończone.

Postanowienie to zostało zatwierdzone przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia - Stare Miasto w dniu 30 grudnia 2006 roku.

Na powyższe postanowienie w terminie ustawowym, a to w dniu 6 kwietnia 2007 r. zażalenie wniósł pełnomocnik Przedsiębiorstwa Usługowo (...) sp. z o.o. z/s w K. (dalej również (...) sp. z o.o.) zarzucając mu:

- obrazę przepisów prawa materialnego mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 286 § 1 k.k. polegającą na przyjęciu błędnej kwalifikacji prawnej czynu opisanego w zawiadomieniu o możliwości popełnienia przestępstwa, podczas gdy prawidłowa ocena opisu tego czynu wskazuje, że zostały wyczerpane w pierwszej kolejności znamiona przestępstw stypizowanych w art. 233 § 1 k.k. oraz art. 270 § 1 k.k., zaś ewentualne przestępstwo określone w art. 286 § 1 k.k. pozostaje z nimi w zbiegu realnym;

- obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym przyjęciu, iż postępowanie karne co do tego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego wskazuje, że postępowanie przygotowawcze umorzono postanowieniem Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia Stare Fabrycznej z dnia 31 grudnia 2002 r. toczyło się w sprawie o czyn z art. 286 k.k., natomiast postępowanie prowadzone przez Prokuraturę Rejonową dla Wrocławia Stare Miasto, toczące się początkowo pod sygn. 1 Ds. 6588/05, a następnie pod sygn. 1 Ds. 4462/06 dotyczyło zasadniczo innych zdarzeń, przede wszystkim złożenia przez M. K., słuchanego w charakterze strony, w dniu 5 czerwca 2003 r. na rozprawie przez Sądem Okręgowym w Wydziale X Gospodarczym, sygn. akt X GC 323/03 fałszywych zeznań oraz wypełnienia blankietu porozumienia z dnia 29 lutego 2000 r. przez M. K. opatrzonego podpisem L. K. niezgodnie z jego wolą i na jego szkodę;

- obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie i arbitralne ustalenie, że nie został popełniony czyn zabroniony objęty treścią zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Wskazując na powyższe uchybienia, skarżący wniósł w konkluzji o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy prokuratorowi celem dalszego prowadzenia postępowania przygotowawczego.

W ocenie Sądu zażalenie jest częściowo zasadne.

Na wstępie zauważyć należy, iż ww. zażaleniu został nadany dalszy bieg, przez właściwą jednostkę Prokuratury, w dniu 4 stycznia 2013 r., kiedy to akta postępowania o sygn. 1 Ds. 4462/06 wraz z wniesionym w terminie zawitym zażaleniem pełnomocnika pokrzywdzonego zostały przesłane tut. Sądowi.

Zdaniem Sądu, zaskarżone postanowienie jest przedwczesne, a wyprowadzone wnioski na obecnym etapie postępowania wydają się pochopne. Na organie prowadzącym postępowanie ciąży bowiem obowiązek wykazania tych wszystkich okoliczności w zakresie strony podmiotowej i przedmiotowej na podstawie, których można ocenić wyczerpanie znamion przestępstwa. Tylko na podstawie kompleksowej oceny okoliczności towarzyszących czynnościom podejmowanym przez M. K. można wysnuć logiczne wnioski w zakresie jego zamiaru i uczciwości.

Zakaz sformułowany w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. mający postać rei iudicatae zachodzi wówczas, gdy uprzednio zakończone zostało prawomocnie postępowanie co do tego samego czynu tej samej osoby, zaś nowe postępowanie pokrywa się z przedmiotem postępowania w sprawie już zakończonej, a także gdy jego przedmiot jest częścią przedmiotu osądzanego w sprawie już zakończonej. Nie jest bowiem dopuszczalne, aby po raz kolejny rozstrzygać co do tych samych czynów tej samej osoby.

W ocenie Sądu, pełnomocnik pokrzywdzonego słusznie podniósł, iż między prawomocnie zakończonym postępowaniem prowadzonym pod sygnaturą Ds. 5080/02, a sprawą objętą zakresem przedmiotowego zażalenia taka przedmiotowo – podmiotowa zbieżność nie zachodzi.

Zauważyć należy, iż Prokuratura Rejonowa dla Wrocławia - Fabrycznej prowadziła dochodzenie w sprawie doprowadzenia w okresie od 19 lutego 2000 r. do września 2000 r. Przedsiębiorstwa Usługowo (...) sp. z o.o. w K. przez (...) system sp. z o.o. we W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie nie mniejszej niż 2.541.782,83 zł nie zamierzającego dokonać zwrotu kosztów i zapłaty wynagrodzenia za budowę. Według zawiadamiającego, czyn sprawcy miał polegać przede wszystkim na wyłudzeniu mienia poprzez sam fakt podpisania umowy w dniu 19 lutego

2000 r. o nr (...) o roboty budowlane. Postanowieniem z dnia 31.12.2002 r. postępowanie to zostało prawomocnie umorzone.

Tymczasem zawiadomieniem z dnia 26 sierpnia 2005 r. L. K. zainicjował postępowanie w zakresie przestępstwa składania fałszywych zeznań przez M. K., wskazując, iż tenże zeznając w charakterze strony przez Sądem Okręgowym we Wrocławiu w Wydziale X Gospodarczym, sygn. akt X GC 323/03, zeznał nieprawdę podając, iż zgodnie z umowami, które łączyły (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o. to na L. K. ciążył obowiązek sporządzenia dokumentacji wykonawczej dotyczącej konstrukcji dachu w ramach inwestycji (...), a także podając, iż L. K. w dniu 29 lutego 2000 r. brał udział w redagowaniu porozumienia o przekazaniu mu do wykonania projektu konstrukcyjnego inwestycji, składając w tym samym miejscu i czasie pod wskazanym dokumentem swój własnoręczny podpis. Następnie w dniu 30 listopada 2006 r. L. K., działając poprzez swojego pełnomocnika, złożył uzupełniające zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa stypizowanego w art. 270 § 2 k.k. przez M. K., podając, iż tenże w ramach toczącego się procesu przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu w Wydziale X Gospodarczym, pod sygnaturą X GC 354/05 posłużył się wypełnionym przez siebie lub inną osobę blankietem opatrzonym podpisem L. K., złożonym „in blanco”, do sporządzenia wskazanego porozumienia z dnia 29 lutego 2000 r., na mocy którego obowiązek dostarczenia dokumentacji projektowo – konstrukcyjnej miał przejść z inwestora na generalnego inwestora.

W ocenie Sądu, już choćby z brzmienia ww. dokumentów wynika, iż organ postępowania przygotowawczego, błędnie uznał, że przedmiotowe postępowanie jest dotknięte tzw. powagą rzeczy osądzonej. Pogląd ten jest tym bardziej uzasadniony gdy weźmie się pod uwagę fakt, iż postępowanie to, pierwotnie prowadzone pod sygn. 1 Ds. 6588/05 postanowieniem z dnia 7 grudnia 2005 r. zostało umorzone w sprawie „fałszywych zeznań złożonych przez M. K. w dniu 5 czerwca 2003 r., w toku postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu X Wydział Gospodarczy, w sprawie sygn. akt XGC 354/03, tj. o przestępstwo z art. 233 § 1 k.k.”. Postanowieniem z dnia 10 sierpnia 2006 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia Stare-Miasto uwzględnił zażalenie pełnomocnika (...) sp. z o.o. na ww. postanowienie o umorzeniu śledztwa w sprawie o sygn. akt 1 Ds. 6588/05 o czyn z art. 233 § 1 k.k. Tym samym, konkluzja umorzenia całego postępowania w oparciu o przepis art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. jest niczym nie uzasadniona. Całkowicie bowiem pominięto ustalenia w zakresie przestępstw z art. 233 § 1 k.k. i art. 270 § 2 k.k.

Wskazać przy tym należy, iż postanowieniem z dnia 17 grudnia 2010 r., sygn. akt Ds. 611/10 (poprzednia sygn. akt Ds. 4169/03) prawomocnie umorzono śledztwo przeciwko L. K. o czyn z art. 233 § 1 k.k., tj. o fałszywe zeznania, natomiast jak wynika z akt tegoż postępowania – jego przedmiotem nie był czyn z art. 270 § 2 k.k., tj. posłużenie się sfalszowanym porozumieniem z dnia 29 lutego 2000 r.

Nie można naturalnie przesądzać, że do popełnienia przestępstwa doszło lecz – w ocenie Sądu – przedwcześnie uznano, że brak jest przesłanek do dalszego prowadzenia postępowania. Aby ustalić, czy w sprawie wystąpiły znamiona omawianego przestępstwa należało dokonać czynności, których przeprowadzenia zaniechano.

Ustalenie prawidłowego stanu faktycznego, w ocenie Sądu, wymaga przede wszystkim ustalenia okoliczności sporządzenia porozumienia z dnia 29 lutego 2000 r., kręgu osób uczestniczących w prowadzonych w tym zakresie rozmowach biznesowych, jak i osób ten dokument sporządzających. Niesłusznie w realiach przedmiotowej sprawy zaniechano również konfrontacji zeznań M. K., L. K. i M. S. i w rezultacie nie ustalono, w jakich okolicznościach doszło do sporządzenia treści porozumienia z dnia 29 lutego 2000 r., jak i podpisania tegoż dokumentu. W ocenie Sądu, okoliczności te mogą zaś w istotny sposób rzutować na posiadaną przez M. K. wiedzę w toku prowadzonych postępowań gospodarczych, a tym samym zamiar determinujący jego postępowanie. Należało również ustalić (bądź też potwierdzić) z czyjego polecenia nakreślono treść tegoż dokumentu.

Na marginesie wskazać należy, iż uszło uwadze prowadzącemu postępowanie, iż biegły J. F. w sporządzonym sprawozdaniu z przeprowadzonych badań porównawczych pisma ręcznego stwierdził, iż „nieczytelny podpis widniejący w pozycji 1) (...). L. K. (...) z prawej strony na POROZUMIENIU w sprawie realizacji umowy nr (...) pomiędzy stronami: L. K. – dyr. (...) K. i M. K. – prezesem (...), w obecności głównego projektanta arch. M. S., datowane: (...).02.2000” został nakreślony in blanco, tj. przed wypisaniem zasadniczego tekstu dokumentu. Z kolei

M. S. zeznał (k. 6-8), iż porozumienie to nie zostało sporządzone w dniu 29.02.2000 r. Co istotne zeznania świadka znajdują potwierdzenie w zeznaniach L. K.. W ocenie Sądu, już w oparciu choćby o wymienione dowody należało wysnuć przypuszczenie, iż doszło do wypełnienia blankietu porozumienia niezgodnie z wolą L. K..

Wskazać należy, że dopiero uzupełniony materiał dowodowy pozwoli na wszechstronną jego ocenę i ewentualne rozważenie zasadności umorzenia śledztwa bądź postawienia zarzutu z art. 233 § 1 k.k., art. 270 § 2 k.k. oraz ewentualnie z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., przy czym w tym zakresie organ prowadzący postępowanie winien mieć na uwadze prawomocne postanowienie z dnia 31.12.2002 r. w sprawie Ds. 5080/02.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala stwierdzić, że postępowanie przygotowawcze obarczone jest uchybieniami, które nie pozwalają na obecnym etapie na konkluzję o umorzenia postępowania w oparciu o powagę rzeczy osądzonej.

Dopiero uzupełniony materiał dowodowy pozwoli ustalić kierunek niniejszego postępowania, a następnie w prawidłowy sposób przeprowadzić proces subsumcji pod rozważaną normę prawną.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.